

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2413/2017
09.11.2017. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душан Ђорђевић, адвокат из ..., против тужене из ..., чији је пуномоћник Момчило Крстовић, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 335/17 од 06.07.2017. године, у седници одржаној 09.11.2017. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **УКИДАЈУ СЕ** пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 335/17 од 06.07.2017. године и Основног суда у Петровцу на Млави – Судска јединица у Жагубици П2 113/16 од 27.03.2017. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Петровцу на Млави – Судска јединица у Жагубици П2 113/16 од 27.03.2017. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се: малолетни ВВ, рођен ... године повери њему – оцу, на самостално вршење родитељског права, односно на негу, чување и васпитање, да се тужена обавезе да почев од дана подношења тужбе па убудуће док за то постоје законски услови плаћа на име свог доприноса за издржавање заједничког малолетног детета месечно по 8.000,00 динара њему на руке и да се тиме измени одлука о поверавању овог малолетног детета одређена пресудом Основног суда у Пожаревцу – Судска јединица у Жагубици П2 970/12 од 25.03.2013. године. Ставом другим изреке је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 335/17 од 06.07.2017. године, одбијене су као неосноване жалбе обе парничне странке и потврђена је наведена првостепена пресуда.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 55/14) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана, због погрешно примењеног материјалног права, услед чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном у спроведеном поступку, парничне странке су биле у ванбрачној заједници која је трајала до 2012. године у којој је дана ... године рођено заједничко дете малолетни ВВ. По престанку ванбрачне заједнице између парничних странака је вођен парнични поступак пред Основним судом у Пожаревцу – Судска јединица у Жагубици и донета правноснажна пресуда П2 970/12 од 25.03.2013. године којом је малолетни ВВ поверен мајци на самостално вршење родитељског права, а отац је обавезан да доприноси његовом издржавању месечним износом од по 4.000,00 динара и уређен је начин одржавања личног односа оца са малолетним сином. Утврђено је да је након престанка њихове ванбрачне заједнице, овде тужена напустила домаћинство у коме је до тада живела заједно са овде тужиоцем и његовим родитељима, па је малолетни ВВ остао и наставио да живи у овом породичном домаћинству. Након доношења наведене пресуде којом је малолетни ВВ поверен мајци на самостално вршење родитељског права, а пошто отац није хтео да добровољно изврши ову судску одлуку, мајка – овде тужена је покренула извршни поступак пред Основним судом у Пожаревцу, Судска јединица у Жагубици И 478/15, у којем је овде тужиоцу изречено више новчаних казни, као и казна затвора од два месеца због непоштовања одлуке суда. Након тога су овде парничне странке пред Основним судом у Пожаревцу - Судска јединица у Жагубици у предмету П2 131/14 закључили судско поравнање по тужби Центра за социјални рад, Општине Петровац и Жагубице, против овде тужиоца, којим је утврђено да малолетни ВВ има право да одржава личне односе са својом мајком и то најмање једном недељно почев од 12,00 часова у трајању од најмање једног сата, што се од тада спроводи тако да тужена редовно виђа своје дете према договореним терминима. Из извештаја Центра за социјални рад општине Деспотовац утврђено је да је овде тужена заједницу са тужиоцем напустила, због присуства насиља у породици, а да сада живи у ... са својим ванбрачним партнером који јој у свему пружа подршку и имају заједничко дете узраста од 14 месеци. Она је незапослена, а њен ванбрачни супруг има стално запослење. Центар је овде тужену мајку проценио као особу уредног здравственог стања која је способна да се самостално стара о себи и да разуме потребе малолетног детета, спремну да се о њему брине и стара. Мишљење овог Центра је да ранију судску одлуку у погледу вршења родитељског права не треба мењати. У извештају Центра за социјални рад Општине Петровац и Жагубица, наведено је да је тужилац у улози оца брижан, савестан и емоционално топао, да се правилно стара о основним потребама детета, да је његова мотивација за вршење родитељског права снажна, аутентична и постојана и да у томе има пуну подршку мајке ГГ, оца ДД и бабе ЂЂ са којима живи у заједничком домаћинству. Запослен је

у руднику угља ..., на радном месту ... и поседује 12 ха обрадиве земље, а кућа у којој он живи са малолетним ВВ је опремљена потребним покућством и уредно је одржавана. Због тога је овај Центар предложио да се измени одлука о вршењу родитељског права из раније донете пресуде и да се малолетни ВВ повери оцу. Након неуспешног покушаја да усагласи мишљења ова два центра, првостепени суд је затражио мишљење стручног тима Института за ментално здравље у Београду, који се 20.02.2017. године изјаснио након свеобухватне опсервације парничних странака и малолетног детета, да отац има очувану родитељску способност и да је способан за вршење родитељског права, да у родитељској улози испољава капацитете и препознаје базичне потребе малолетног детета, али не и његове развојне потребе, те да није одвојио партнерску од родитељске улоге. Тужена има очувану родитељску способност, способна је за вршење родитељског права и препознаје и испуњава базичне и развојне потребе малолетног ВВ, који има добар однос са оба родитеља, не показује страх у контакту са мајком и показује добру емоционалну размену са оба родитеља.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су на основу чл.266. став 1, 270. и 272. Породичног закона, закључили да није основан тужбени захтев тужиоца за измену одлуке о поверавању малолетног детета њему, а тиме и одлуке о издржавању донете у пресуди Основног суда у Пожаревцу, Судска јединица у Жагубици П2 970/12 од 25.03.2013. године. Сматрали су да постоји предност у испуњавању родитељских потенцијала према малолетном ВВ на страни мајке, иако их оба родитеља - овде парничне странке у основи испуњавају а та предност се огледа у том што тужилац не препознаје развојне потребе малолетног ВВ и не ангажује се на омогућавању његових контаката са мајком, што је од посебног значаја за правилан психофизички развој малолетног детета.

Како се у конкретном случају надлежни органи старатељства (према месту пребивалишта родитеља) нису усагласили у погледу тога ко је од родитеља подобнији за самостално вршење родитељског права над малолетним ВВ, нижестепени судови су прихватили мишљење стручног тима Института за ментално здравље у Београду, водећи рачуна о томе шта је у најбољем интересу малолетног ВВ у смислу члана 6. став 1. Породичног закона и закључили да је најбољи интерес малолетног детета да његова мајка - овде тужена и надаље врши родитељско право, односно да зато нема разлога за измену раније донете одлуке којом јој је заједничко малолетно дете поверено на самостално вршење родитељског права.

Међутим, основано се у ревизији тужиоца указује да нижестепени судови нису правилно применили члан 270. Породичног закона јер су у конкретној ситуацији постојања различитих мишљења центара старатељства у погледу одлуке о вршењу родитељског права, прибавили стручно мишљење Института за ментално здравље у Београду као специјализоване установе за посредовање у породичним односима, али се ова установа није у потпуности изјаснила о свим питањима која су од значаја за доношење одлуке о томе ко је од родитеља подобнији за самостално вршење родитељског права.

Конкретно, стручни тим ове установе се није изјаснио о томе од каквог је значаја чињеница да малолетни ВВ након престанка ванбрачне заједнице његових родитеља, са непуних једне године живота па до сада када је узраста од ... година, све време живи у породичном домаћинству са својим оцем и његовим родитељима и како би се евентуална промена породичног окружења одразила на његов психофизички развој. Ова чињеница је веома значајна за оцену најбољег интереса малолетног ВВ с обзиром на његов узраст, пол, његове потребе, жеље и осећања, а све у циљу његовог правилног развоја и обезбеђења услова за здрав и несметан психолошки развој.

Зато ће првостепени суд у поновном поступку ангажовати стручни тим Института за ментално здравље у Београду, који треба да допуни своје мишљење и изјасни се о значају наведене чињенице ради правилне оцене најбољег интереса малолетног детета у смислу чланова 266. став 1. и 272. став 2. Породичног закона, а на основу члана 270. истог закона.

Како одлука о трошковима спора зависи од одлуке о главној ствари, то је и она укинута.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић